

Otázka: Bezpečnostní analýza: Situace v Afghánistánu

Předmět: Veřejná správa, Bezpečnostní příprava

Přidal(a): Cedrik Koch

Obsah

- 2 Úvod. 1
- 3 Historické pozadí konfliktu. 1
 - 3.1 Vláda Tálibánu. 1
 - 3.2 Invaze Spojených států do Afghánistánu. 1
 - 3.3 Odchod jednotek NATO z Afghánistánu. 2
- 4 Současná situace. 2
 - 4.1 Tálibán. 2
 - 4.2 Postoj EU.. 3
 - 4.3 Postoj NATO.. 4
 - 4.4 Vláda Tálibánu jakožto mezinárodní hrozba. 4
 - 4.5 ČR. 4
- 5 Možnosti dalšího vývoje. 4
 - 5.1 Tálibán. 4
 - 5.2 Opozice. 5
 - 5.3 Mezinárodní vztahy. 5
 - 5.4 EU a NATO.. 5
- 6 Doporučení pro EU a NATO.. 6
 - 6.1 Doporučení pro EU.. 6
 - 6.1.1 Úvod. 6
 - 6.1.2 Bezpečnostní situace. 6
 - 6.1.3 Diplomatické vztahy s Tálibánem.. 6
 - 6.1.4 Priority EU.. 7
 - 6.1.5 Jak něco změnit 7
 - 6.1.6 Sankce EU na představitele Tálibánu. 8
 - 6.2 Doporučení pro NATO.. 8

- 6.2.1 Úvod. 8
- 6.2.2 Hlavní cíle NATO.. 8
- 6.2.3 Stabilita v regionu. 8
- 7 Závěr. 9

2 Úvod

Tato analýza se věnuje bezpečnostní situaci v Afghánistánu. Snažíme se zde zanalyzovat současnou situaci na „Hřbitově impérií“, zabýváme se možnostmi dalšího vývoje situace v tomto krásném, ovšem neklidném státě a tím, co bychom doporučili Evropské unii a Severoatlantické alianci ohledně situace v Afghánistánu.

Analýza se zabývá několika pravděpodobnými scénáři vlády Tálibánu-především na jeho zahraniční politiku, a jak by mělo NATO a EU reagovat na kroky Tálibánu. Jak se Afghánský islámský emirát dokáže zachovat na mezinárodním poli a také co by v této problematice měla dělat Evropská unie a NATO.

3 Historické pozadí konfliktu

3.1 Vláda Tálibánu

Tálibán neboli v překladu studenti, je „ultrakonzervativní politická a náboženská **frakce**, která se objevila v **Afghánistánu** po stažení sovětských jednotek“ po sovětsko-afgánské válce a pádu komunistického režimu v Afghánistánu. Zprvu to byla skupina afghánských náboženských studentů a učenců, kteří se snažili bojovat proti zločinu a korupci. V roce 1996 dobyl Tálibán hlavní město Afganistanu Kábul a převzal vládu nad Afghánistánem, která trvala až do roku 2001. [1] [2]

Vláda Tálibánu byla také známa pro své kruté tresty v souladu se svým přísným výkladem práva šaría. [3]

3.2 Invaze Spojených států do Afghánistánu

Po teroristickém útoku z 11. září 2001 označily Spojené státy Afganistán za podporovatele teroristické organizace Al-Káida, která byla zodpovědná za zmíněný útok.[4] Následně tak Spojené státy začaly v rámci operace Trvalá svoboda invazi do Afghánistánu, který úspěšně ovládli. Během okupace Afghánistánu však probíhalo povstání Tálibánu proti vládě podporované Spojenými státy a neustále tak zemi sužovaly boje.[5]

S podporou NATO a OSN započala mise na stabilizaci Afganistánu, jejímž cílem bylo, že se země znovu nestane bezpečným útočištěm pro mezinárodní teroristy k útokům na členské země NATO. [6]

3.3 Odchod jednotek NATO z Afghánistánu

Po téměř 20 letech, kdy měli spojenci NATO a partnerské země vojenské síly rozmístěné v Afghánistánu, podepsaly Spojené státy a Tálibán v roce 2020 dohodu o stažení mezinárodních sil z Afghánistánu do května 2021.[7] Dále se v ní Tálibán zavázal, „že se Afghánistán nestane bezpečným útočištěm pro teroristy.“[8]

Kvůli kolapsu afghánských ozbrojených sil, dobil Tálibán Kábul, téměř hned po odchodu amerických sil z Afghánistánu. Tálibán tak převzal vládu nad nově pojmenovaným **Afghánským islámským emirátem**. [9] [10]

„Afghánistán se nachází momentálně v jedné z nejhorších humanitárních krizí na světě“[11] a velká část jeho obyvatel žije pod hranicí chudoby (se kterou souvisí hladomor, nedostatek zdravotnické péče atd.), ve které je po tálibánském převzetí moci.[12] Zemi navíc sužuje dlouhodobá nestabilita kvůli sporům mezi tamními kmenovými vůdci. [13]

V Afghánistánu dochází od převzetí moci Tálibánem k soustavnému porušování mnoha lidských práv, která jsou uvedena v základní listině práv a svobod.[14] [15] Jsou zde potlačovaná práva žen (v tomto ohledu je hodnocen nejhůře na světě). [16] Dále v Afghánistánu dochází k veřejným popravám, mučením, odsekávání končetin jako trest, a mnoho dalšího.[17].

Celkově se bezpečnostní situace se v zemi zlepšila[18] a počet civilních obětí klesl. K násilným činům přesto nadále dochází, zvláště když teroristická skupina Islámský stát v Chorasánu zvýšila počet útoků na civilisty v celé zemi. [19] Afghánistán se řídí islámským právem, vykládaným Tálibánem.[20]

4 Současná situace

4.1 Tálibán

Afganistánu momentálně vládne hnutí Tálibán, jehož vládu většina zemí neuznává. [21]

„Nejvyšší velitel Tálibánu a náboženský vůdce země je Mulla Hibatullah Akhundzada.“ [22] Předseda vlády a politická hlava státu je Mulla Muhammad Hassan Akhund, zakládající člen hnutí Tálibán. Ostatní členové vlády také pocházejí z hnutí Tálibán. Na Sedmnáct členů nového jsou uvaleny sankce od OSN nebo USA. „Nový ministr vnitra Sirajuddin Haqqani je také na seznamu „nehledanějších teroristů“ FBI.“ [23]

Získání vlády Tálibánem přineslo Afghánistánu doposud málo známý klid od všech různých konfliktů, avšak určité boje v Afghánistánu nadále probíhají. [24] „Tálibán bojuje proti dvěma povstáním – jednomu vedenému místní pobočkou Islámského státu a druhému tvoří Fronta národního odporu (NRF) a další skupiny napojené na bývalou vládu. Největší znepokojení vnějšího světa je, že zahraniční militantní skupiny, které v minulosti spoléhaly na Afghánistán jako na bezpečné útočiště, zůstávají v zemi, jak ukázal americký úder z 31. července, který zabil vůdce al-Káidy Aymana al-Zawahiriho v Kábulu.“ [25]

Tálibán ohrožuje občanská a politická práva Afghánců. Taktéž silně potírá jakoukoliv opozici a projevy odporu proti nim. Od doby, kdy Tálibán znovu získal kontrolu, podnikl kroky připomínající jejich brutální vládu na konci 90. let. Potlačují lidská práva, především ta ženská. Ať už se jedná o brutální tresty či zákazy školní docházky pro starší dívky. [26] [27]

4.2 Postoj EU

EU nadále podporuje rozvoj stabilního Afghánistánu prostřednictvím humanitární pomoci a pomoci v oblasti základních potřeb ve prospěch afghánského lidu ať už v Afghánistánu či v zahraničí. „EU apeluje na Afghánistán, aby dodržel mezinárodní smlouvy, jichž je smluvní stranou, mimo jiné tím, že bude prosazovat a chránit hospodářská, sociální, kulturní, občanská a politická práva, a musí umožnit plné, rovné a smysluplné zastoupení a účast všech Afghánců na vládnutí země.“ [28] EU znepokojuje osud afghánských žen, kterým jsou systematicky odírány jejich svobody, práva a přístup k základním službám, jako je vzdělání. EU taktéž chce,

aby Afghánistán nepředstavoval bezpečnostní hrozbu pro žádnou zemi.[29] [30]

4.3 Postoj NATO

S odchodem všech jednotek a příslušníků spolupracujících s NATO byly ukončeny všechny mise v Afghánistánu. Pro NATO představuje Afghánistán hrozbu převážně kvůli možným teroristickým útokům.[31]

„Financování afghánských národních obranných a bezpečnostních sil je v současné době pozastaveno a svěřenecký fond ANA se uzavřel.“[32]

4.4 Vláda Tálibánu jakožto mezinárodní hrozba

Mnoho západních zemí, včetně Spojených států, zavřelo své diplomatické zastoupení v Afghánistánu poté, co Tálibán převzal moc. Odmítli uzнат a navázat diplomatické styky s vládou Tálibánu, která zemi nazývá Islámským emirátem Afghánistán.[33]

„Afghánistán je nebezpečný a zůstane i v dohledné budoucnosti.“ [34] Největší hrozbu nyní představují teroristická a militanti uskupení jako například Al-Káida, které se nachází na území Afghánistánu. Zatímco tálibánská vláda proti nim nevede účinné zamezení jejich působení, i když se k tomu zavázala v již zmíněné dohodě. Tak zůstává pro svět hrozba možných teroristických útoků.[35]

4.5 ČR

„Na území Afghánistánu není v současnosti přítomen český zastupitelský úřad ani zastupitelský úřad jiného členského státu EU. Zajištění včasné pomoci je tak prakticky nemožné.“[36]

Ministerstvo zahraničních věcí ČR varuje, před cestami do Afghánistánu, z důvodu trvale vysoce rizikovou, nestabilní a nepředvídatelnou situací na celém území Afghánistánu po uchopení moci ze strany Tálibánu. Hrozí tak zde únos a další možné útoky [37]

5 Možnosti dalšího vývoje

5.1 Tálibán

Jedna z možností vývoje zohledňuje hlavně vnitropolitickou situaci v Afghánistánu a přímo v samotném Tálibánu. Tálibán není jednotný a jednotlivé frakce mohou být nespokojeny se současným vedením. Téměř neomezený vůdce Haibatullah již totiž v minulosti několikrát odmítl návrhy z pragmatictějšího a více mezinárodně orientovaného křídla[38]. Ovšem vnitřní puč je velice nepravděpodobný i z toho důvodu, že mezi vůdci Tálibánu panuje nedůvěra. Proto se pro nejbližší roky nedá předpokládat nějaký turbulentnější vývoj uvnitř Tálibánu. To ovšem neznamená, že by situace nemusela eskalovat.

5.2 Opozice

V Afghánistánu působí i řada organizací v opozici Tálibánu. Ze zbytků bývalých republikových úředníků, důstojníků a policistů se vytvořila Fronta národního odporu. Ta je ovšem slabá, a proto v horizontu nejbližších let nebude pravděpodobně hrát větší roli[39]. Podstatnějším hráčem se však ukazuje Islámský stát, který je v zemi přítomen. Islámský stát se snaží zažehnout v Afghánistánu sektářskou válku, rozbít Tálibán a omezit jeho ekonomické zdroje[40]. K tomu měl sloužit i útok na hotel v Kábulu v roce 2022, jehož účelem bylo zastrašit zahraniční, převážně čínské investory. Pokud by tedy něco mělo začít otrásat Afganistánem tak právě teroristické aktivity, které by opět mohli v důsledku přivést další intervenci vnějších států.

5.3 Mezinárodní vztahy

Současným cílem Afghánistánu je stabilizovat ekonomiku a navázat diplomatické styky s okolními státy. Hlavně s Pákistánem, který Tálibán podporoval dlouhodobě. Ovšem svou pozornost Tálibán zaměřil hlavně na Čínu, která je u něj ochotna investovat a mluví se i o Afghánské zapojení do Čínského projektu Nové hedvábné stezky[41]. Afghánistán o spolupráci s Čínou velmi stojí, protože již udělal ústupky v otázce Ujgurských militantů, ovšem vydat je stále odmítá[42]. Proto lze předpokládat, že za současné situace bude v Afghánistánu více a více sílit vliv Číny. Ovšem přes všechny tyto kroky je Čína stále zdrženlivá dobrat se hmatatelnějších kroků, neboť se obává o bezpečnost, aby se z Afghánistánu nestala základna

militantů[43].

5.4 EU a NATO

Co se týče zapojení NATO do situace v Afghánistánu tak ta není za současných podmínek pravděpodobná a pokud by k ní opravdu došlo tak by se dalo říci, že i kontraproduktivní. Evropská Unie nemá též moc způsobů, jak se do situace zapojit vzhledem k postojům tamní vlády která je orientována na totalitní režimy, a ne na Evropskou Unii, která již uvalila sankce[44].

6 Doporučení pro EU a NATO

6.1 Doporučení pro EU

6.1.1 Úvod

Pro Evropskou unii nyní určitě existují mnohem palčivější problémy a hrozby, než je Afghánistán, ať už je to Rusko, rostoucí vliv Číny nebo hospodářská krize. Přesto je třeba dívat se na všechny strany, a to včetně Afghánistánu.

6.1.2 Bezpečnostní situace

Afghánistán je nepochybně pro západní svět hrozbou. Jak už bylo zmíněno dříve, největší nebezpečí pro západní svět představují teroristické skupiny, které se ukrývají na území Afghánistánu. Tálibán se při dohodě o odchodu vojenských sil NATO z Afghánistánu zavázal, že na svém území nebude ukrývat žádné teroristické organizace.[45] Je důležité však kontrolovat, zda Tálibán svoje sliby plní, protože není možné takto nepřátelsky naladěné organizaci, která nejspíše ani nemá prostředky kontrolovat dění v celé své zemi, plně důvěřovat. Mezi další hrozby patří humanitární krize, nebo rozsáhlá občanská válka, které by vedly k rozsáhlým uprchlickým vlnám do Evropy.[46] Kvůli těmto důvodům je třeba udržovat zemi i region v co největší stabilitě a dodávat do oblasti humanitární pomoc.

6.1.3 Diplomatické vztahy s Tálibánem

V současné době nejspíše jediná reálná forma, jak se EU může snažit v Afghánistánu něco změnit, tak je dialog s tamními představiteli, protože jádro celého problému tkví v zatvrzelosti, silné konzervativnosti a výkladu práva šaría afghánských představitelů. K tomu může EU využít svou delegaci v Kábulu, kterou tam má z humanitárních důvodů.[47] Takže navrhuji, aby EU udržovala s Islámským emirátem Afghánistán diplomatické vztahy a zároveň i současnou diplomatickou misi rozšiřovala (samozřejmě tato mise nemůže mít plně oficiální status, protože aktuální afghánská vláda není EU uznána)[48]. Diplomatičké zastoupení v Afghánistánu také výrazně pomůže s monitorováním případných teroristických skupin, které by se mohli v Afghánistánu pohybovat a obecně přispěje k lepší informovanosti o tom, co se v zemi děje.

6.1.4 Priority EU

V Afghánistánu jsou lidé zvyklí žít jinak, než my tady v Evropě a nevidím tedy nic prospěšného na tom, abychom jim vnucovali náš životní styl. Bude tedy třeba např. respektovat rozhodnutí Tálibánu v zákazu ženských humanitárních pracovníků[49], protože dostat do oblasti humanitární pomoc je naprostá prioritou EU, ať už z důvodu záchrany životů mnoha Afghánců, ale i z důvodu vlastní bezpečnosti (jak už bylo dříve zmíněno čím rozsáhlejší humanitární krize, tím větší riziko uprchlické vlny, která by nepochybně zasáhla i EU).

Toto rozhodnutí by mohlo být zdrojem nebezpečného precedensu, kdy se EU rozhodla nedodržovat v plné míře své hodnoty, avšak životy Afghánců a odstranění rizika uprchlické vlny jsou v této situaci na prvním místě.

6.1.5 Jak něco změnit

Dále je tu drastické porušování lidských práv (primárně práv žen). EU nemůže po Afghánistánu chtít, aby tam měly ženy stejná práva jako v Evropě. V tamní společnosti by to nebylo nic přirozeného a Tálibán by na to nikdy nepřistoupil, takže by to pouze vedlo k dalšímu zhoršování vztahů mezi EU a Afghánistánem. Důležité je se zaměřit na konkrétní aspekty, na které by mohl Tálibán přistoupit a využít k tomu různé výklady Koránu (a dalších tradičních muslimských pramenů). Například pokud se bavíme o problematice vzdělávání žen, tak v Hadíthu je uvedena

věta: „Hledání znalostí je povinné pro každého muslima i muslimku“.[50] Takže doporučuji se soustředit na tento druh jednání s Tálibánem a třeba jako příklad použít ostatní muslimské země, kde zákony vůči ženám nejsou tak přísné. Např. Turecko, Saúdská Arábie a mnoho dalších muslimských zemí odsoudilo rozhodnutí Tálibánu omezit vzdělávání žen.[51]

Samozřejmě Tálibán nemusí naslouchat ani tomuto stylu vyjednávání, ale je to lepší než jim jenom stále říkat, jak je tam všechno špatně. Případně by mohlo být úspěšnější použít vyjednavče z nějaké spřátelené muslimské země, a to např. Turecka, které je členem NATO.

Také bych EU doporučil, že pokud Tálibán aktivně projeví snahu zlepšovat práva žen (a samozřejmě i mužů), může zvážit uznání jeho nové vlády jako oficiální vlády Afghánistánu, a to především z důvodů, které uvedu v doporučení pro NATO ohledně stability regionu.

6.1.6 Sankce EU na představitele Tálibánu

EU podle svých sankčních pravidel může uvalit sankce pouze na jednotlivé osoby, nebo organizace. V současné době už jsou na Tálibán a jeho představitele sankce uvaleny např. zmrazení aktiv Tálibánským představitelům.[52] Tyto sankce by se měli udržet a k jejich uvolnění by mělo dojít pouze, pokud by v Afghánistánu došlo k výraznému zlepšení situace.

Dále by bylo vhodné zamezit dovozu zbraní a luxusního zboží do Afghánistánu, ale za 1. to sankční pravidla EU neumožňují a za 2. by na tomto musela panovat všeobecná shoda všude ve světě, takže je to téměř nereálné. [53]

6.2 Doporučení pro NATO

6.2.1 Úvod

Doporučení pro NATO a EU se značně překrývají, protože mnoho států je členem obou těchto organizací a také jsou si obě organizace velmi blízké a úzce spolu spolupracují. V této problematice jsou doporučení pro EU i NATO stejná v ohledu potřeby hlídat, aby se v Afghánistánu neusídlily nějaké teroristické skupiny. Z hlediska lidskoprávního, by mělo NATO

postupovat také stejně jako EU.

6.2.2 Hlavní cíle NATO

NATO jako vojenská aliance má logicky jiné cíle než EU a také jiné způsoby, jak se jich může pokusit dosáhnout. Podle strategického konceptu NATO z roku 2022 jsou hlavní cíle NATO (ty které se týkají problematiky Afghánistánu) boj proti terorismu a udržení stabilních států ve světě.[54] Problematiku terorismu už jsme rozebrali v doporučení pro EU.

Hlavním cílem NATO v oblasti, je udržení stability v regionu. V tuto chvíli bychom řekli, že je oblast stabilnější, než když byly v oblasti přítomné síly NATO. Ubylo ozbrojených střetů a v blízké době se nedá předpokládat změna vlády.

6.2.3 Stabilita v regionu

Vláda Tálibánu je v zemi přirozená, protože se v zemi v tuto chvíli nenachází žádná jiná skupina, která by se dokázala udržet u moci bez pomoci nějaké jiné mocnosti.[55] Důležitý je také vliv okolních mocností. Írán z tálibánské vlády v zemi moc nadšený není, ale je pro něj přijatelnější Tálibán než přítomnost sil NATO v Afghánistánu.[56] Pákistán je za tálibánskou vládu dokonce rád, protože vzhledem ke svým nepřátelským vztahům k Indii potřebuje mít alespoň na druhé hranici spojence.[57] Čína je k nové Afghánské vládě zdrženlivá, kvůli střetu svých ekonomických a bezpečnostních zájmů. Na jednu stranu chce s Afghánistánem obchodovat, ale na druhou stranu se obává toho, že by se mohli v Afghánistánu formovat ujgurské vojenské skupiny.[58] Z toho všeho vyplývá, že žádný mocný soused Afghánistánu nemá velký zájem změnit režim, a tudíž změna režimu v blízké době ani není pravděpodobná. Pokud tedy NATO chce udržet v regionu stabilitu, tak doporučuji do oblasti příliš nezasahovat, protože situace v Afghánistánu aktuálně neohrožuje stabilitu v regionu.

7 Závěr

V práci jsem představil situaci v Afghánistánu. Stručně historický vývoj, rozsáhleji pak aktuální situaci a její další možný vývoj. Poslední část jsem věnoval doporučení pro NATO a EU, jak by v

dané oblasti dále měli působit.

Jak už jsem v práci dříve představil, tato oblast rozhodně není pro naši část světa tou nejdůležitější, avšak rozhodně je třeba na ní brát zřetel, protože pro nás může v budoucnu znamenat (a dříve i znamenala) bezpečnostní hrozbu. Zároveň je důležitá i stabilita v regionu. Té se dá dosáhnout i pod vládou Tálibánu, avšak je třeba situaci pozorně sledovat, protože v zemi stále trvá konflikt mezi Tálibánem a jeho odpůrci. V současné době je asi nejpravděpodobnější udržení Tálibánu u moci, a tudíž je třeba s Tálibánem rozšiřovat diplomatické vztahy, protože komunikace je jediný způsob, jak v zemi zlepšit lidskoprávní situaci a zjednodušit dostupnost humanitární pomoci. K tomu se dá využít např. prostředník z nějaké muslimské země (např. Turecka) a odkazování se při vyjednávání na muslimské prameny.

Zároveň jak už je v práci popsáno, tak zájmy NATO a EU v zemi jsou omezené (hlavní jsou stabilita v regionu a humanitární pomoc) a ještě omezenější jsou prostředky, kterými lze těchto cílů dosáhnout. Nejefektivnější způsob komunikace je nepochybně klidná a umírněná debata s Tálibánem založená na mírných a pro Tálibán a islámskou kulturu přijatelných požadavcích, za které by následovala např. zmírnění sankcí nebo jiná podobná odměna.

Seznam zdrojů

- [1] THE EDITORS OF ENCYCLOPAEDIA BRITANNICA. Taliban. <https://www.britannica.com/> [online]. 13.4.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Taliban>
- [2] BBC. Who are the Taliban? *Bbc.com* [online]. 12. 08. 2022 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-south-asia-11451718>
- [3] MAIZLAND, Lindsay. The Taliban in Afghanistan. <https://www.cfr.org/> [online]. 19.1.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/backgrounder/taliban-afghanistan#chapter-title-0-9>
- [4] RÝZNAROVÁ, Lenka. POLITICKÝ VÝVOJ AFGHÁNISTÁNU A JEHO SOUVISLOSTI. <https://theses.cz/> [online]. 19.4.2018 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://theses.cz/id/lej6sn/Lenka_Rznarov_DP.pdf
- [5] MAIZLAND, Lindsay. The Taliban in Afghanistan. <https://www.cfr.org/> [online]. 19.1.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/backgrounder/taliban-afghanistan#chapter-title-0-9>
- [6] NATO. NATO and Afghanistan. <https://www.nato.int/> [online]. 31.8.2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_8189.htm

- [7] NATO. NATO and Afghanistan. <https://www.nato.int/> [online]. 31.8.2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_8189.htm
- [8] MAIZLAND, Lindsay. U.S.-Taliban Peace Deal: What to Know. <https://www.cfr.org/> [online]. 2.3.2020 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/background/under/us-taliban-peace-deal-agreement-afghanistan-war>
- [9] EU. Action Document for “Support to basic services and livelihoods for the people of Afghanistan”. <https://international-partnerships.ec.europa.eu/> [online]. 31.10.2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://international-partnerships.ec.europa.eu/countries/afghanistan_en
- [10] DANNER, Chas. Why Afghanistan’s Security Forces Suddenly Collapsed: Country of Origin Information Report. <https://nymag.com/> [online]. 17.8.2021 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://nymag.com/intelligencer/2021/08/why-afghanistans-security-forces-suddenly-collapsed.html>
- [11] WORDEN, Scott. Afghanistan. <https://www.usip.org/> [online]. 13.4.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.usip.org/regions/asia/afghanistan>
- [12] UNDP, Afghanistan. 97 percent of Afghans could plunge into poverty by mid 2022, says UNDP [online]. <https://www.undp.org/>, 9. 9. 2021 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://www.undp.org/press-releases/97-percent-afghans-could-plunge-poverty-mid-2022-says-undp>
- [13] EU. Action Document for “Support to basic services and livelihoods for the people of Afghanistan”. <https://international-partnerships.ec.europa.eu/> [online]. 31.10.2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://international-partnerships.ec.europa.eu/countries/afghanistan_en
- [14] AMNESTY INTERNATIONAL. AFGHANISTAN 2022 [online]. [amnesty.org](https://www.amnesty.org/), 2022 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://www.amnesty.org/en/location/asia-and-the-pacific/south-asia/afghanistan/report-afghanistan/>
- [15] Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, 16. prosince 1992
- [16] GIWPS. *Country Profile: Afghanistan* [online]. giwps.georgetown.edu, 2021 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://giwps.georgetown.edu/country/afghanistan/>
- [17] AMNESTY INTERNATIONAL. AFGHANISTAN 2022 [online]. [amnesty.org](https://www.amnesty.org/), 2022 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://www.amnesty.org/en/location/asia-and-the-pacific/south-asia/afghanistan/report-afghanistan/>
- [18] MAIZLAND, Lindsay. The Taliban in Afghanistan. <https://www.cfr.org/> [online]. 19.1.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/background/taliban-afghanistan#chapter-title-0-9>
- [19] MAIZLAND, Lindsay. The Taliban in Afghanistan. <https://www.cfr.org/> [online].

- 19.1.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z:
<https://www.cfr.org/backgrounder/taliban-afghanistan#chapter-title-0-9>
- [20] BBC. Who are the Taliban? *Bbc.com* [online]. 12. 08. 2022 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-south-asia-11451718>
 - [21] BROOKINGS. Recognition and the Taliban: Session 15 of the Congressional Study Group. *Https://www.brookings.edu/* [online]. 30.9.2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.brookings.edu/research/recognition-and-the-taliban-2/>
 - [22] IMMENKAMP, Beatrix. *The situation in Afghanistan: Essential benchmarks for EU engagement*. <https://www.europarl.europa.eu/> [online]. 2.9.2021 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/698019/EPRS_BRI\(2021\)698019_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/698019/EPRS_BRI(2021)698019_EN.pdf)
 - [23] IMMENKAMP, Beatrix. *The situation in Afghanistan: Essential benchmarks for EU engagement*. <https://www.europarl.europa.eu/> [online]. 2.9.2021 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/698019/EPRS_BRI\(2021\)698019_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/698019/EPRS_BRI(2021)698019_EN.pdf)
 - [24] INTERNATIONAL CRISIS GROUP. Afghanistan's Security Challenges under the Taliban. *Https://www.crisisgroup.org/* [online]. 12.8.2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/afghanistans-security-challenges-under-taliban>
 - [25] INTERNATIONAL CRISIS GROUP. Afghanistan's Security Challenges under the Taliban. *Https://www.crisisgroup.org/* [online]. 12.8.2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/afghanistans-security-challenges-under-taliban>
 - [26] HASSAN, Tirana. Afghanistan: Events of 2022. *Https://www.hrw.org/* [online]. 12.8.2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.hrw.org/world-report/2023/country-chapters/afghanistan>
 - [27] MAIZLAND, Lindsay. The Taliban in Afghanistan. *Https://www.cfr.org/* [online]. 19.1.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/backgrounder/taliban-afghanistan#chapter-title-0-9>
 - [28] EU. International Partnerships: Afghanistan. *International-partnerships.ec.europa.eu* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://international-partnerships.ec.europa.eu/countries/afghanistan_en
 - [29] EU, EU COUNCIL. Afghanistan: the EU's response to the crisis. *Https://www.consilium.europa.eu/* [online]. 11.4.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/afghanistan-eu-response/>
 - [30] EU. International Partnerships: Afghanistan. *International-partnerships.ec.europa.eu* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z:

https://international-partnerships.ec.europa.eu/countries/afghanistan_en

- [31] NATO. NATO and Afghanistan. *Https://www.nato.int/* [online]. 31.8.2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_8189.htm
- [32] NATO. NATO and Afghanistan. *Https://www.nato.int/* [online]. 31.8.2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_8189.htm
- [33] MAIZLAND, Lindsay. The Taliban in Afghanistan. *Https://www.cfr.org/* [online]. 19.1.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/backgroundunder/taliban-afghanistan#chapter-title-0-9>
- [34] MAIZLAND, Lindsay. The Taliban in Afghanistan. *Https://www.cfr.org/* [online]. 19.1.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/backgroundunder/taliban-afghanistan#chapter-title-0-9>
- [35] INTERNATIONAL CRISIS GROUP. Afghanistan's Security Challenges under the Taliban. *Https://www.crisisgroup.org/* [online]. 12.8.2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/afghanistans-security-challenges-under-taliban>
- [36] MZ ČR. Afghánistán – varování před cestami do země. *Https://www.mzv.cz/* [online]. 20.3.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/cestujeme/aktualni_doporuceni_a_varovani/afghanistan_bezpe_cnostni_situace.html
- [37] MZ ČR. Afghánistán – varování před cestami do země. *Https://www.mzv.cz/* [online]. 20.3.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/cestujeme/aktualni_doporuceni_a_varovani/afghanistan_bezpe_cnostni_situace.html
- [38] FELBAB-BROWN, Vanda. Afghanistan in 2023: Taliban internal power struggles and militancy [online]. *https://www.brookings.edu/*, 3. 2. 2023 [cit. 2023-04-04]. Dostupné z: <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2023/02/03/afghanistan-in-2023-taliban-internal-power-struggles-and-militancy/>
- [39] MAIZLAND, Lindsay. The Taliban in Afghanistan. *Https://www.cfr.org/* [online]. 19.1.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/backgroundunder/taliban-afghanistan#chapter-title-0-9>
- [40] MAIZLAND, Lindsay. The Taliban in Afghanistan. *Https://www.cfr.org/* [online]. 19.1.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/backgroundunder/taliban-afghanistan#chapter-title-0-9>
- [41] FRAYER, Lauren. Afghanistan's Neighboring Countries Try To Predict The Future Of Relations. *Https://www.npr.org/* [online]. 22.8.2021 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.npr.org/2021/08/22/1030099987/afghanistans-neighboring-countries-try-to-predict-the-future-of-relations>
- [42] FELBAB-BROWN, Vanda. Afghanistan in 2023: Taliban internal power struggles and militancy [online]. *https://www.brookings.edu/*, 3. 2. 2023 [cit. 2023-04-04]. Dostupné

- z: <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2023/02/03/afghanistan-in-2023-taliban-internal-power-struggles-and-militancy/>
- [43] FRAYER, Lauren. Afghanistan's Neighboring Countries Try To Predict The Future Of Relations. <https://www.npr.org/> [online]. 22.8.2021 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.npr.org/2021/08/22/1030099987/afghanistans-neighboring-countries-try-to-predict-the-future-of-relations>
 - [44] PRESS AND INFORMATION TEAM OF THE DELEGATION TO AFGHANISTAN. The European Union and Afghanistan: The European Union remains committed to peace and stability in the country and the region. <https://www.eeas.europa.eu/> [online]. 14.2.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.eeas.europa.eu/afghanistan/european-union-and-afghanistan_en?s=234
 - [45] BBC. Who are the Taliban? *Bbc.com* [online]. 12. 08. 2022 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-south-asia-11451718>
 - [46] EUROPEAN PARLIMENT. Security situation in Afghanistan: Implications for Europe. *Www.europarl.europa.eu* [online]. 19.10.2021 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2021\)698771](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2021)698771)
 - [47] REUTERS. *European Union re-establishes physical presence in Afghanistan - spokesman* [online]. <https://www.reuters.com/>, 21. 1. 2022 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/european-union-re-establishes-physical-presence-afghanistan-spokesman-2022-01-21/>
 - [48] ZAMAN, Sarah. *How Should Countries Engage with the Afghan Taliban?* [online]. <https://www.voanews.com/>, 20. 12. 2022 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/european-union-re-establishes-physical-presence-afghanistan-spokesman-2022-01-21/>
 - [49] UN, OHCHR. *Afghanistan: Taliban's targeting of women and NGOs preventing delivery of life-saving assistance is deplorable, say UN experts* [online]. <https://www.ohchr.org/>, 30. 12. 2022 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://www.ohchr.org/en/statements/2022/12/afghanistan-talibans-targeting-women-and-ngos-preventing-delivery-life-saving>
 - [50] GEORGETOWN INSTITUTE FOR WOMEN, PEACE, AND SECURITY. *GIRLS' EDUCATION AND ISLAM: A DIVINE COMMAND WITH HISTORICAL PRECEDENT* [online]. onwardforafghanwomen.org, 29. 3. 2022 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://onwardforafghanwomen.org/policy/girls-education-and-islam-a-divine-command-with-historical-precedent/> / - přeloženo z aj
 - [51] DAWI, Akmal. Muslim Countries Blast Taliban for University Ban for Afghan Women. <https://www.voanews.com/> [online]. 21.12.2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.voanews.com/a/muslim-countries-blast-taliban-for-university-ban-for-afghan-women/6887860.html>

- [52] EU. EU Sanctions Map. <https://www.sanctionsmap.eu/> [online]. 13.4.2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.sanctionsmap.eu/#/main/details/1/lists?search=%7B%22value%22:%22%22,%22searchType%22:%7B%7D%7D>
- [53] EU, EEAS. European Union sanctions. <https://www.eeas.europa.eu/> [online]. 7.10.2021 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.eeas.europa.eu/eeas/european-union-sanctions_en
- [54] NATO. NATO 2022 STRATEGIC CONCEPT [online]. <https://www.nato.int/>, 29. 6. 2022 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2022/6/pdf/290622-strategic-concept.pdf
- [55] FELBAB-BROWN, Vanda. *Afghanistan in 2023: Taliban internal power struggles and militancy* [online]. <https://www.brookings.edu/>, 3. 2. 2023 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2023/02/03/afghanistan-in-2023-taliban-internal-power-struggles-and-militancy/>
- [56] AL-ALOOSY, Massaab. *Taliban Afghanistan: A Double-Edged Victory for Iran* [online]. gulfif.org, 30. 8. 2022 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://gulfif.org/taliban-afghanistan-a-double-edged-victory-for-iran/>
- [57] MARSHALL, Tim. *V zajetí geografie: jak lze pomocí deseti map pochopit světovou politiku*. Přeložil Jan PROKEŠ. V Praze: Rybka Publishers, 2018. ISBN 978-80-87950-49-4.
- [58] UR REHMAN, Zia. *Security Concerns Bring China Closer to Taliban* [online]. www.voanews.com, 11. 8. 2022 [cit. 2023-04.-04]. Dostupné z: <https://www.voanews.com/a/security-concerns-bring-china-closer-to-taliban-/6697339.html>